

Minister van Buitenlandse Zaken (Stikker) aan ambassadeur te Washington (Van Roijen), 10 okt. 1950

Referte Lamping SP 43.

Nu UNCI zich beraadt over de te volgen gedragslijn na afwijzing van haar aanbevelingen aan RI inzake Ambon, en Bihin wenselijkheid betoogt van telegram aan VR met advies om cease-fire order uitvaardigen gelieve U voorzover USA-Regering U terzake niet zelf benadert, spoedigst informatief gesprek te entameren op State Department teneinde het Amerikaanse standpunt te polsen en te doen blijken van Nederlandse wensen tot zo spoedig mogelijk ingrijpen van VR om cease-fire op zeer korte termijn te verwezenlijken. Indien USA-Regering bezwaren mocht aanvoeren tegen bemoeienis VR zou U erop kunnen wijzen dat prestige VN niet toelaat dat RI aanbevelingen UNCI in de wind zou slaan, zonder dat hoger VN-orgaan i.c. VR terzake haar gezag doet gelden. Nederland is rechtstreeks geen partij in dit geschil doch zolang deze kwestie niet is opgelost heeft Nederland een in verband met de gestadige repatriëring der Nederlandse troepen steeds zwaarder gevoelde verantwoordelijkheid t.a.v. de Ambontroepen op Java, terwijl de goede betrekkingen met Uniepartner worden vertroebeld hetgeen oplossing van andere kwesties weer ernstig bemoeilijkt.

U gelieve ook te waarschuwen tegen pogingen van RI om uitstel van uitvoering cease-fire te verkrijgen door voorstellen tot zending nieuwe vredesmissie, uitnodigingen aan UNCI om voor dien Ambon te bezoeken enz., en inmiddels versterkingen aan te voeren tegen het uitgehongerde en thans nog bovendien door aardbeving getroffen Ambon. Uw gesprek zal zo min mogelijk karakter van demarche moeten dragen i.v.m. grote activiteit van UNCI, mede tengevolge van instructies aan Doolittle, tot nu toe reeds aan dag gelegd, doch het lijkt gewenst dat U Uw invloed doet gelden in geval USA geneigd mocht zijn UNCI in afwijzende houding RI te laten berusten.

De vraag rijst of de VS bereid zouden zijn als enig UNCI-lid, dat in VR zitting heeft, een ontwerp-resolutie tot cease-fire in te dienen, en, zo neen, welk ander lid. Wellicht zou Noorwegen of anders Frankrijk hiertoe bereid kunnen worden gevonden. Alvorens zich te dien einde tot deze landen te wenden, wacht ik Uw reacties af, welke ik daarom gaarne spoedigst tegemoet zie. Dit onderwerp kan echter wellicht in dit stadium door U op State Department beter onbesproken blijven.